

Yngve Ahlström
Västergårdsvägen 325
Hällevikstrand

Ärenden på årsmöte

Du har bett om mitt utlåtande om följande

Frågor.

(1) En medlem i SXX inlämnade måndagen den 13/10 2008 till SXX ett förslag till alternativ valberedning bestående av vissa personer. Förslaget finns inte med på årsmötets vallista, och under hand har lämnats den motiveringen att enligt stadgarna endast SXXs styrelse har rätt att lämna förslag på valberedningsledamöter.

(2) En annan medlem har i stadgeenlig tid lämnat en motion till årsmötet gällande behandlingen av kanslipersonalen och bristen på dokumentation inför uppsägning av personal. Motionen, som är kritisk mot styrelsen och yrkar vägrad ansvarsfrihet, uppges inte finnas med på den föredragningslista som förbereds.

Det anges att ingen av de båda inlagorna finns upptagen i den kallelse till årsmötet som insänts till SXXs medlemstidning På Kryss och att det aktuella numret av tidningen är under tryckning.

Dina synpunkter

(1) Rörande den första punkten anför du att en tidigare stadgeregel om medlemmars förslagsrätt har fallit bort i gällande stadgar och att de nuvarande stadgarna i praktiken innebär att styrelsen utser valberedning, vilket inte kan vara avsikten.

(2) Du har inte fått någon motivering anförd till att den enskilda motionen ej upptagits, och du kan inte se någon grund för den underlåtelsen.

Min bedömning

(1) Det är riktigt att styrelsen enligt stadgarna skall föreslå namn på ledamöter. Förslaget skall enligt § 14 i första hand grundas på förslag från kretsarna. Enligt samma paragraf skall styrelsen utse en av ledamöterna till ordförande och sammankallande.

Att en regel om medlemsförslag bortfallit är i och för sig ingen grund för att stadgarna skulle vara ogiltiga på denna punkt. Det måste emellertid övervägas om stadgandet i nuvarande form är meningsfullt.

I stadgarnas § 8 upptas som ärende på årsmötet ”13. Val av valberedning”. För att val skall kunna ske måste det finnas något att välja. Stadgarnas nuvarande formulering innebär inte något personval utan att styrelsen förelägger årsmötet vissa namn vilka årsmötet kan välja att godta eller förkasta. Att årsmötet efter att ha förkastat styrelsens förslag skulle förrätta ett oförberett val är inte praktiskt. Ett verkligt val är givetvis avsett och framgår även av att styrelsen enligt § 14 ”föreslår” medlemmar i beredningen men ”utser” dess ordförande. Det stärker uppfattningen att det är av misstag som medlemmarnas tidigare förslagsrätt bortfallit i stadgarna.

Dessa svårigheter kan visserligen inte tvinga styrelsen att framlägga en alternativt vallista på grundval av förslag från medlemmar. Den kompletterande vallista som valberedningen enligt § 15 st. 5 skall upprätta avser endast sådana valförslag som medlemmar kan inge enligt paragrafens st. 3 och 4.

I stadgarnas § 5 st. 2 anges emellertid allmänt att medlemsförslag (motion) ingivet före den 15 oktober skall, med styrelsens yttrande bifogat, tas upp på föredragningslistan till årsmötet. Att en så upptagen fråga skall behandlas på årsmötet utsägs i § 8 punkt 16.

Stadgarna anger ingen begränsning av de frågor som kan tas upp i den ordningen, och ingenting kan därför hindra en medlem att som motion ta upp ett förslag om andra valberedningsledamöter än de som styrelsen tagit upp. Presidiet kan välja att behandla motionen som ett alternativt förslag till valberedning.

Om presidiet inte gör så, kommer frågan ändå upp om årsmötet underkänner styrelsens förslag till valberedning. Det förefaller enklast att frågan, om den förväntas bli kritisk, från början tas upp som två alternativa förslag till valberedning.

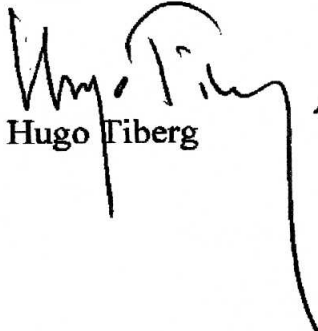
Rörande styrelsens förslag måste slutligen konstateras att det enligt § 14 skall i första hand grundas på förslag från kretsarna. I den mån kretsarna inte ingett förslag borde de ha hörts i frågan.

(2) Rörande motionen från en medlem gäller motsvarande procedur, att förslaget enligt § 5 st 2 skall med styrelsens bifogade yttrande tas upp på föredragningslistan till årsmötet och att det enligt § 8 punkt 16 skall behandlas av mötet. Det finns inget undantag för kritiska eller annars misshagliga motioner.

(3) Enligt stadgarnas § 5 st 1 skall kallelse med föredragningslista publiceras i medlemstidningen eller rikstäckande tidningar och dessutom på föreningens hemsida senast tolv dagar före mötet. I § 15 st. 2 anges att styrelsens kandidatförslag skall publiceras på samma sätt. Som bilaga till föredragningslistan skall enligt st. 2 vara upptaget förslag från medlemmar, alltså motioner.

Att de båda motionerna inte har ingetts till På Kryss och inte kan förväntas komma med i det nummer som utges före årsmötet är en allvarlig anmärkning mot styrelsens hantering men kan knappast förta årsmötet beslutsmöjlighet i de båda frågorna. Det måste istället åligga styrelsen att tydligt klargöra för medlemmarna att de båda frågorna har anmälts och skall behandlas på årsmötet. Intagande på hemsidan räcker inte, eftersom inte alla medlemmar kan förväntas ha tillgång till dator eller fortlöpande kontrollera hemsidan. Eftersom stadgarnas kungörelsebestämmelse såsom alternativ anger publicering i rikstäckande tidningar senast tolv dagar före mötet bör den metoden kunna användas.

Sollentuna den 22 oktober 2008

Hugo Fiberg

Inför Svenska Kryssarklubbens årsmöte i slutet av november 2008 har professor Hugo Tiberg bett mig yttra mig i följande ärende.

En medlem i Kryssarklubben inlämnade den 13 oktober 2008 till klubben ett förslag till alternativ valberedning bestående av vissa personer. Förslaget finns inte med på årsmötets vallista, och under hand har lämnats den motiveringen att enligt stadgarna endast klubbens styrelse har rätt att lämna förslag på valberedningsledamöter.

En annan medlem har i stadgeenlig tid lämnat en motion till årsmötet gällande behandlingen av kanslipersonalen och bristen på dokumentation inför uppsägning av personal. Motionen, som är kritisk mot styrelsen och yrkar vägrad ansvarsfrihet, uppges inte finnas med på föredragningslistan.

Frågan vad som gäller juridiskt i den uppkomna situationen är att besvara med ledning av de normer som styr ideella föreningars verksamhet. Någon lag om ideella föreningar finns inte men den del av associationsrätten som de ideella föreningarna utgör en del av innehåller trots detta normer som ger ledning för hur man har att förfara i den uppkomna situationen .

I först hand är de stadgar som gäller för Kryssarklubbens verksamhet normerande. En genomläsning av stadgarna visar att dessa bygger på demokratiska principer. Vid tolkning av stadgarna blir därmed medlemmarnas och inte styrelsens intressen ledstjärnan. Föreningen är med andra ord till för medlemmarna och styrelsen(s ledamöter) har till uppgift att vara sysslomän för föreningen och därigenom indirekt för medlemmarna.

I Kryssarklubbens stadgar § 5 sägs beträffande årsmöte att kallelse med föredragningslista och valberedningens förslag till val av styrelseledamöter skall offentliggöras på det sätt som paragrafen föreskriver, att ett av medlem i föreskriven ordning avgivet förslag skall finnas med i föredragningslistan, och att ärende som inte finns upptaget i föredragningslistan inte får behandlas vid årsmötet med mindre detta genom enhälligt beslut tillåter detta.

I samma stadgar § 14 sägs beträffande valberedningen att styrelsen föreslår namn på ledamöter till valberedningen samt att förslaget i första hand skall grundas på förslag från kretsarna .

De synpunkter som jag finner anledning att avge i den nu uppkomna situationen är följande.

Att § 5 i stadgarna säger att ärende som inte finns upptaget i föredragningslistan inte får behandlas vid årsmötet med mindre detta enhälligt beslutar så, gäller uppenbarligen endast om styrelsen för sin del följt stadgarna. Om styrelsen underlåter att i föredragningslistan ta upp en i föreskriven tid väckt motion innebär detta att styrelsen åsidosatt de demokratiska principer som stadgarna ger uttryck åt. Ärendet måste därför trots stadgarnas skrivning behandlas på

stämman. Alternativet skulle vara att göra om stämman vid ett senare tillfälle, men att detta inte är nödvändigt framgår av att det enligt stadgarna inte föreligger något hinder att behandla jämväl ärenden som inte förekommit i föredragningslistan.

Vad så gäller frågan om skrivningen i § 14 förbjuder enskilda medlemmar att avge förslag till sammansättningen av valberedningar är det min uppfattning att skrivningen i den aktuella paragrafen är ett uttryck för ett praktiskt arrangemang för att garantera att det kommer att finnas personer som är beredda att utgöra valberedning. Skrivningen i paragrafen kan enligt min åsikt inte innebära ett förbud för enskilda medlemmar att avge alternativa förslag. Även detta ligger för övrigt i linje med den demokratiska struktur som Kryssarklubbens stadgar generellt ger uttryck åt.

Uppsala den 13 november 2008

Carl Hemström

Professor emeritus